

**Σύσταση και χρήση ημεδαπών εταιριών
για την τέλεση απατών και
νομιμοποίησης εσόδων από
εγκληματικές δραστηριότητες**

**ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ – ΕΝΔΕΙΚΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ
– ΤΡΩΤΟΤΗΤΕΣ**

**Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης
Εσοδών από Εγκληματικές Δραστηριότητες
(Hellenic FIU)**

Α' Μονάδα

Αθήνα, 2024

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	2
Μεθοδολογία τέλεσης	3
Ενδείκτες Κινδύνου (red flags)	7
Εντοπισθείσες τρωτότητες – αδυναμίες του συστήματος	8

Εισαγωγή

Η Α΄ Μονάδα της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες διεξήγαγε σημαντικό αριθμό ερευνών για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, τα οποία διαπιστώθηκε ότι προέρχονται από την τέλεση του αδικήματος της διασυννοριακής απάτης, με την χρήση κερδοσκοπικών εταιριών.

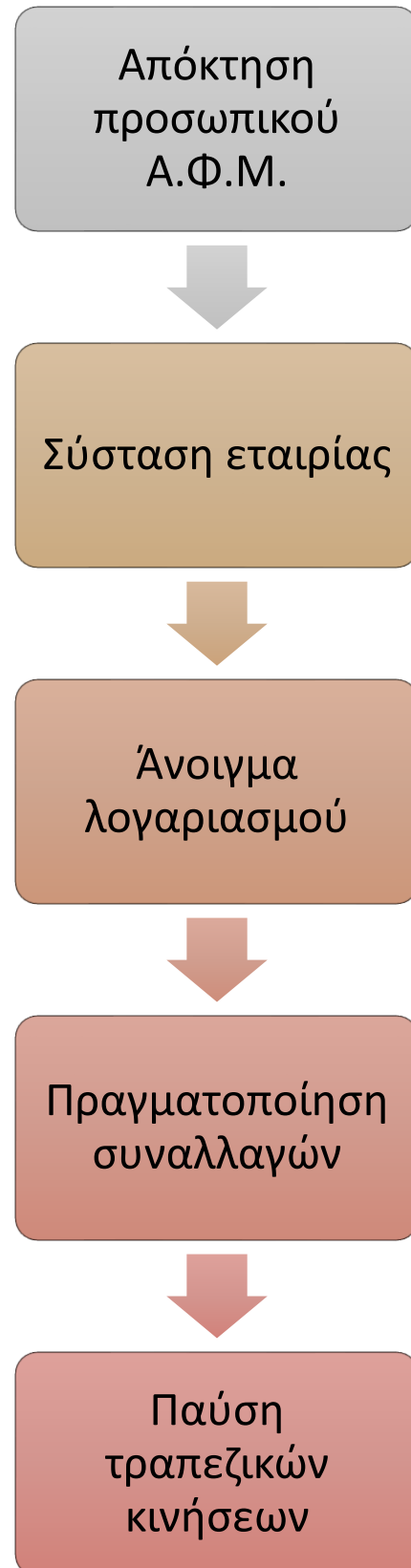
Οι έρευνες οδήγησαν στον εντοπισμό συγκεκριμένης μεθοδολογίας τέλεσης νομιμοποίησης εσόδων και του βασικού αδικήματος της απάτης, με τις ως άνω εταιρίες να έχουν σημαίνοντα ρόλο στις επίμαχες δραστηριότητες.

Σημαντικό κομμάτι της στρατηγικής ανάλυσης που εκπονήθηκε είναι η καταγραφή, για πρώτη φορά, των ενδεικτών κινδύνου, λαμβάνοντας υπόψη δεδομένα που προέρχονται από την εν γένει εταιρική συμπεριφορά, την τραπεζική δραστηριότητα και την φορολογική εικόνα των συγκεκριμένων εταιριών αλλά και των ιδρυτών - πραγματικών δικαιούχων - διαχειριστών τους, με σκοπό την υποβοήθηση των αρμόδιων Αρχών και των υπόχρεων προσώπων του ν.4557/2018 στο έργο τους.

Επιπρόσθετα, εντοπίζονται και καταγράφονται ορισμένες αδυναμίες του υπάρχοντος συστήματος, που μπορούν να αποτελέσουν ένα εφαλτήριο για την περαιτέρω θωράκιση του χρηματοπιστωτικού τομέα, καθώς επίσης και τον αποτελεσματικότερο συντονισμό των συναρμόδιων φορέων για την αντιμετώπιση του φαινομένου.

Μεθοδολογία τέλεσης

- I. Αλλοδαπό φυσικό πρόσωπο εκδίδει ελληνικό αριθμό φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.).
- II. Προβαίνει στη σύσταση εταιρίας (μέσω καταχώρησης στο ΓΕΜΗ και λήψης εταιρικού Α.Φ.Μ.), σε έδρα που συνήθως χρησιμοποιείται από πολλές εταιρίες και μπορεί να χαρακτηριστεί ως «φορολογική», αναλαμβάνοντας συνήθως και τον ρόλο του ασκούντα την διοίκησή της (διαχειριστή).
- III. Η εταιρία, μέσω του πραγματικού δικαιούχου – διαχειριστή της, του αρμόδιου για τις φορολογικές υποθέσεις της (λογιστή) ή του φορολογικού εκπροσώπου του ιδιοκτήτη – διαχειριστή, προβαίνει σε άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού, δηλώνοντας ότι αυτός θα χρησιμοποιηθεί κυρίως για την εμπορική δραστηριότητα, όπως αυτή περιγράφεται στις δραστηριότητές της.
- IV. Ο λογαριασμός ξεκινά να πιστώνεται με ποσά από λογαριασμούς με δικαιούχους διάφορα φυσικά και νομικά πρόσωπα, οι οποίοι τηρούνται σε ιδρύματα που εδρεύουν εκτός Ελλάδος. Ακολούθως τα εν λόγω ποσά αποστέλλονται άμεσα (αυθημερόν ή τις αμέσως επόμενες ημέρες) σε λογαριασμούς τρίτων -αλλοδαπών- εταιριών, οι οποίοι τηρούνται και αυτοί σε ιδρύματα που εδρεύουν στο εξωτερικό, με ένα μικρό μέρος αυτών, σε ορισμένες περιπτώσεις, να αναλαμβάνεται σε μετρητά.
- V. Η παραπάνω συμπεριφορά μπορεί να συνεχιστεί μέχρι τον ενδεδειγμένο έλεγχο δέουσας επιμέλειας που θα ασκήσει το ίδρυμα τήρησης και τη λήψη σχετικών μέτρων, ή την ανίχνευση / εντοπισμό των ύποπτων συναλλαγών από την Α' Μονάδα της «Αρχής» ή άλλες αρμόδιες Υπηρεσίες, έπειτα από καταγγελίες θυμάτων της απάτης, ή λήψης σχετικών πληροφοριών.

Κοινά χαρακτηριστικά που εντοπίστηκαν στην συντριπτική πλειονότητα των υποθέσεων που εξετάστηκαν είναι:

- Τα φυσικά πρόσωπα – ιδρυτές δεν προέβησαν σε άνοιγμα κάποιου προσωπικού λογαριασμού και γενικότερα δεν εκδηλώνουν οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα στην ελληνική επικράτεια (διαμονή, εργασία, απόκτηση άλλων περιουσιακών στοιχείων, υποβολή φορολογικών δηλώσεων κλπ).
- Δήλωσαν ως διεύθυνση κατοικίας τον τόπο διαμονής του φορολογικού εκπροσώπου τους.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις, προκύπτει ότι ένα φυσικό πρόσωπο προέβη στη σύσταση πλέον της μίας εταιρίας, σε διαφορετικά Κράτη – Μέλη της Ένωσης και σε κοντινές ημερομηνίες.
- Οι ιδρυόμενες εταιρίες συνηθέστερα λαμβάνουν την μορφή της μονοπρόσωπης ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας (Ι.Κ.Ε.), με εκτιμώμενα κριτήρια επιλογής αυτής της μορφής το χαμηλό απαιτούμενο κεφάλαιο ίδρυσης καθώς και την ευκολία και την ταχύτητα σύστασης.
- Οι δραστηριότητες που δηλώνονται ως αντικείμενο των εταιριών, αφορούν κυρίως στην παροχή υπηρεσιών που μπορούν να εκτελεστούν και χωρίς την φυσική παρουσία εργαζομένων σε συγκεκριμένο χώρο (π.χ. υπηρεσίες υποστήριξης ή συμβουλών σε θέματα πληροφοριακών συστημάτων).
- Η, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, έλλειψη καταχώρησης στοιχείων στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων.
- Οι εταιρίες δεν απασχολούν καθόλου εργαζομένους.
- Οι φορολογικές δηλώσεις των εταιριών (ετήσιες ή μικρότερου διαστήματος π.χ. Φ.Π.Α.) δεν ανταποκρίνονται στα διακινούμενα ποσά ή δεν υποβάλλονται καθόλου.
- Σε μεταγενέστερο χρόνο, η εταιρική καταχώρηση στο ΓΕΜΗ αναστέλλεται λόγω μη εκπλήρωσης των αντίστοιχων υποχρεώσεων.
- Οι εντολές των εισερχόμενων εμβασμάτων μπορούν να χωριστούν σε 3 επιμέρους κατηγορίες:
 - i. Φυσικά πρόσωπα για τα οποία προέκυψε ότι εξαπατήθηκαν. Συνήθως, τα εισρέοντα κεφάλαια είναι κάτω των 50 χιλ. € ανά κίνηση.

- ii. Εταιρίες για τις οποίες προέκυψε ότι εξαπατήθηκαν. Τα εισρέοντα κεφάλαια, στις περισσότερες περιπτώσεις, είναι συγκριτικά μεγαλύτερα σε σχέση με τις περιπτώσεις των εμβασμάτων που προέρχονται από εξαπατηθέντα φυσικά πρόσωπα, ενώ οι επιμέρους κινήσεις μπορεί να ανέρχονται και σε εκατοντάδες χιλιάδες ή εκατομμύρια €.
 - iii. Εταιρίες που παρουσιάζουν παρόμοιο προφίλ με την διερευνώμενη οντότητα, στους λογαριασμούς των οποίων διαπιστώνεται παρόμοια συμπεριφορά, με το ύψος των επιμέρους κινήσεων να είναι συνήθως κάτω των 100 χιλ. €.
- Τα εξερχόμενα εμβάσματα κατευθύνονται σε αλλοδαπές εταιρίες οι οποίες, σε ορισμένες περιπτώσεις, εδρεύουν εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικά σε χώρες της Ασίας, με τους λογαριασμούς λήψης να τηρούνται και αυτοί σε ιδρύματα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.
 - Σε ορισμένες περιπτώσεις, διαπιστώθηκαν περισσότερα του ενός εμβάσματα από την ίδια οντότητα – θύμα εξαπάτησης.
 - Συνήθως τα φυσικά πρόσωπα – παθόντες είναι κάτοικοι Κρατών – Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
 - Οι λογαριασμοί μεταξύ των οποίων γίνονται οι συναλλαγές (είτε πρόκειται για λήψεις, είτε για αποστολές ποσών) αλλά και οι δικαιούχοι αυτών (φυσικά πρόσωπα, εταιρίες) δεν βρίσκονται στην ίδια χώρα.
 - Ο έλεγχος που διενεργείται από το ίδρυμα τήρησης του επίμαχου λογαριασμού στα πλαίσια της δέουσας επιμέλειας, εντείνεται είτε κατόπιν ενημέρωσης της τράπεζας περί λήψης ποσού που αποκομίσθηκε με απάτη (με απευθείας ενημέρωση από τον παθόντα ή κατόπιν ειδοποίησης από την τράπεζα του λογαριασμού προέλευσης), είτε κατόπιν διαπίστωσης ασυμβατότητας της τραπεζικής δραστηριότητας με την εν γένει οικονομική εικόνα της εταιρίας – δικαιούχου.
 - Ο αρμόδιος εκ μέρους της εταιρίας – δικαιούχου, είτε επιδεικνύει απροθυμία δικαιολόγησης των επίμαχων συναλλαγών, είτε προσκομίζει πλαστά ή αμφιβόλου γνησιότητας δικαιολογητικά και έγγραφα (τιμολόγια, ιδιωτικά

συμφωνητικά κλπ.), επιμένοντας σε κάθε περίπτωση για την έγκριση διενέργειάς τους.

Βάσει του χρόνου που μεσολαβεί μεταξύ των διαφόρων σταδίων των κατά περίπτωση πράξεων, διαπιστώνεται ότι πρόκειται για μία οργανωμένη δραστηριότητα, με τις «προπαρασκευαστικές ενέργειες» (απόκτηση προσωπικού Α.Φ.Μ., σύσταση εταιρίας και άνοιγμα λογαριασμού στο όνομά της) να μην συμπίπτουν πολλές φορές χρονικά με την κατ' ουσίαν τέλεση των αδικημάτων της απάτης και της νομιμοποίησης των εσόδων που αποκομίσθηκαν (λήψη και αποστολή κεφαλαίων).

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζεται η ανάλυση της χρονικής διάρκειας των επιμέρους σταδίων για τις υπό διερεύνηση περιπτώσεις:

Συμβάν t_0	Συμβάν $t_0 + t$	Χρονικό διάστημα που μεσολάβησε (t)	Ποσοστό περιπτώσεων
Απόκτηση προσωπικού Α.Φ.Μ.	Σύσταση εταιρίας	Την επόμενη ημέρα	20%
		Μετά από 1 ημέρα και εντός 1 εβδομάδας	10%
		Μετά από 1 εβδομάδα και έως 20 ημέρες	50%
		Μετά από 20 ημέρες και έως 1 μήνα	20%
Σύσταση εταιρίας	Άνοιγμα εταιρικού λογαριασμού	Εντός 1 μήνα	10%
		Μετά από 1 μήνα και έως 3 μήνες	55%
		Μετά από 3 μήνες και έως 6 μήνες	27%
		Μετά από 6 μήνες και έως 1 χρόνο	8%
Άνοιγμα εταιρικού λογαριασμού	Έναρξη ύποπτης τραπεζικής δραστηριότητας	Την ίδια ημέρα	33%
		Μετά από 1 ημέρα και έως 10 ημέρες	33%
		Μετά από 10 ημέρες και έως 40 ημέρες	18%
		Μετά από 40 ημέρες	16%
Έναρξη ύποπτης τραπεζικής δραστηριότητας	Διακοπή χρήσης του εταιρικού λογαριασμού	Μετά από 1 ημέρα	9%
		Μετά από 1 ημέρα και έως 1 μήνα	19%
		Μετά από 1 μήνα και έως 3 μήνες	27%
		Μετά από 3 μήνες και έως 6 μήνες	36%
		Μετά από 6 μήνες και έως 1 χρόνο	9%

Η χρονική διάρκεια της συνολικής δραστηριότητας (από την απόκτηση του προσωπικού Α.Φ.Μ. έως την διακοπή χρήσης του εταιρικού λογαριασμού) μπορεί να είναι από μερικές ημέρες έως και πάνω από έναν χρόνο.

Ενδείκτες Κινδύνου (red flags)

Οι ενδείκτες κινδύνου που προέκυψαν από την διερεύνηση και ανάλυση των σχετικών υποθέσεων και εντοπίζονται στην παραπάνω μεθοδολογία, θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από τους αρμόδιους φορείς & τα υπόχρεα πρόσωπα του ν.4557/2018, για τον εντοπισμό περιπτώσεων σύστασης και χρήσης των εταιριών με σκοπό την τέλεση των αδικημάτων της απάτης και της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Ειδικότερα, τα υπόχρεα πρόσωπα για τα οποία είναι κυρίως χρήσιμοι οι εν λόγω ενδείκτες κατά την εφαρμογή κανόνων / μέτρων δέουσας επιμέλειας, είναι πρωτίστως τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οι λογιστές καθώς και οι δικηγόροι, δεδομένου ότι οι τελευταίοι δραστηριοποιούνται συχνά στον κλάδο παροχής υπηρεσιών σχετικών με εταιρίες.

Οι βασικότεροι ενδείκτες κινδύνου είναι οι εξής:

Ενδείκτες που αφορούν το φυσικό πρόσωπο ιδρυτή – πραγματικό δικαιούχο – διαχειριστή της εταιρίας:

- Η παντελής, κατά τα λοιπά, έλλειψη δραστηριότητας του φυσικού προσώπου στην ελληνική επικράτεια (διαμονή, εργασία, απόκτηση περιουσιακών στοιχείων, άνοιγμα προσωπικών τραπεζικών λογαριασμών κλπ.).
- Η δήλωση ως τόπου κατοικίας την διεύθυνση διαμονής του φορολογικού εκπροσώπου.

Ενδείκτες που αφορούν την εταιρία:

- Η δήλωση εταιρικών δραστηριοτήτων (ΑΑΔΕ, ΓΕΜΗ) αποκλειστικά παροχής υπηρεσιών.
- Η μη απασχόληση υπαλλήλων.
- Η υποβολή φορολογικών δηλώσεων χαμηλού ύψους ή η καθόλου υποβολή αυτών.
- Η αναστολή της καταχώρησης στο ΓΕΜΗ.
- Η έλλειψη καταχώρησης στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων.

Ενδείκτες που αφορούν τον λογαριασμό και την σχέση με το ίδρυμα τήρησης:

- Η άμεση περαιτέρω μεταφορά των εισρεόντων κεφαλαίων.
- Η διενέργεια συναλλαγών σχεδόν αποκλειστικά με πρόσωπα των οποίων οι λογαριασμοί τηρούνται σε Ιδρύματα εκτός Ελλάδας.
- Η απόκλιση μεταξύ διακινούμενων κεφαλαίων και αντίστοιχων φορολογικών δηλώσεων.
- Η απροθυμία παροχής εξηγήσεων σχετικά με τις συναλλαγές, η προσπάθεια δικαιολόγησής τους με πλαστά ή αμφιβόλου γνησιότητας έγγραφα ή η αδυναμία εύρεσης του διαχειριστή δικαιούχου για παροχή εξηγήσεων.

Εντοπισθείσες τρωτότητες – αδυναμίες του συστήματος

Παράλληλα, διαπιστώθηκαν οι παρακάτω τρωτότητες οι οποίες διευκόλυναν την τέλεση της απάτης και την νομιμοποίηση του εγκληματικού προϊόντος:

